

Motion till riksdagen 2010/11: MJ240

av Emma Henriksson (KD)

Ansvarsfull klimatpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvidga handelssystemet med utsläppsrätter för växthusgaser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges ambition om att minska utsläppen med 40 % till 2020 bör ligga fast.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att industriländernas utsläpp bör minska med minst 30 % till 2020.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de globala utsläppen bör minska med 80 % till 2050 jämfört med utsläppen 1990.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en ny strategi för EU i de internationella klimatförhandlingarna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stödet till klimatinvesteringar i utvecklingsländer.¹
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fokusering och samordning av forskningsresurserna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hur medborgarna genom sina val av livsstil kan bidra till att nå klimatmålen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införandet av ett gemensamt europeiskt system för pant av returförpackningar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en pålitlig tillförsel av klimatneutral energi.²

Fel! Okänt namn på

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbyggnaden av fossilfri elproduktion bör fortsätta.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bygga ut överföringskapaciteten till våra grannländer i syfte att möjliggöra export av koldioxidfri el.²

¹ Yrkande 6 hänvisat till UU.

² Yrkandena 10–12 hänvisade till NU.

Förvaltarskapet kräver ett globalt ansvarstagande

I förvaltarskapstanken, som är central för Kristdemokraterna, är ansvaret för miljön en viktig del. Vi har ett gemensamt ansvar att minska utsläppen. De klimatförändringar, som orsakas av människans utsläpp av växthusgaser i atmosfären, är ett exempel på ett område där den nationella beslutsnivån inte räcker till. Samarbete över gränserna är avgörande. De rika länderna måste gå före av etiska skäl eftersom vi har ansvar för den absolut största delen av de utsläpp som gjorts och görs, men också för att visa att det är möjligt att ställa om ekonomin.

Att ställa om vår livsstil för att minska utsläppen kan ha stor påverkan på enskildas och familjers vardagsliv. Därför krävs att de beslut som fattas är väl underbyggda av forskning och att sambanden på ett trovärdigt sätt kan förklaras för dem som berörs.

När jordens medeltemperatur ökar drabbas utvecklingsländerna särskilt hårt av torka, jorderosion, översvämningar, parasiter och utbredning av tropiska sjukdomar. Det är viktigt att i-länderna bidrar till finansieringen av de fattigare ländernas investeringar i hållbar energiproduktion och i anpassningsåtgärder som behövs för att klara ett förändrat klimat.

Kristdemokraternas pådrivande roll

I regeringsarbetet är Kristdemokraterna pådrivande i klimatpolitiken. Sverige är pådrivande i EU och EU är pådrivande i världen. Tyvärr misslyckades toppmötet i Köpenhamn med att nå fram till ett avtal som kan hindra jordens uppvärmning från att nå oacceptabla nivåer. Det innebär att förhandlingarna måste fortsätta och att Sverige på egen hand, och genom EU, ska fortsätta att vara pådrivande för att nå ett ambitiöst och rättvist klimatavtal.

Regeringen har fastslagit att Sverige ska minska sina utsläpp av växthusgaser med 40 procent till 2020, vilket är en kraftfull skärpning av det nationella målet som den tidigare socialdemokratiska regeringen slog fast. Om hänsyn tas till de senaste forskningsresultaten bör inte halten av växthusgaser i atmosfären överstiga 400 ppm koldioxidekvivalenter på lång sikt. Det innebär en sänkning från dagens halt på cirka 450 ppm.

Handel med utsläppsrätter

Kristdemokraterna har länge varit pådrivande för att utveckla handeln med utsläppsrätter som är ett kostnadseffektivt verktyg för att nå klimatmål. Kristdemokraterna har också medverkat till att flyget tas med i utsläppshandeln. Handelssystemet bör utvidgas till att omfatta den övriga transportsektorn samt

Fel! Okänt namn på

andra samhällssektorer med stora utsläpp som ännu inte deltar i systemet. På sikt bör handelssystemen vara globala. Fler växthusgaser än koldioxid bör också omfattas.

Tydliga mål

Det är oerhört viktigt att tydliga mål sätts upp för klimatarbetet. Sveriges ambition om att minska utsläppen med 40 procent till 2020 bör ligga fast. Industriländernas utsläpp bör minska med minst 30 procent till 2020 och de globala utsläppen med 80 procent till 2050 jämfört med utsläppen år 1990.

Tyvärr har EU haft förhandlingspositionen att unionen ska minska sina utsläpp med 20 procent till 2020 och med 30 procent om andra länder gör tillräckliga åtaganden. Detta har tolkats i omvärlden som exempel på en arrogant attityd där européerna på kolonialt vis gör sig till examinatorer av andra länders prestationer. Denna förhandlingsposition bör därför snart ändras. EU bör fastslå att unionen bör minska sina utsläpp med minst 30 procent till 2020. Det kan också konstateras att EU:s övergripande förhandlingsstrategi, som sammanfattas med ”att hålla korten nära kroppen” har misslyckats. För att få resultat i de internationella klimatförhandlingarna behövs en offensiv politik där EU och andra industriländer visar vägen genom åtaganden som innebär en realistisk chans att nå tvågradersmålet.

Stöd till klimatinvesteringar

De rika länderna behöver kraftfullt öka stödet till klimatinvesteringar i utvecklingsländerna jämfört med tidigare åtaganden. Det handlar både om tekniköverföring och om stöd till investeringar i ny, klimatsmart, teknik samt anpassningsåtgärder för att hantera de klimatförändringar som ändå kommer att ske. Klimatanpassningsåtgärderna bör integreras i fattigdomsbekämpningen. Nya pengar ska skjutas till för att täcka de extrakostnader som klimatförändringarna medför, utöver befintliga budgetar för utvecklingssamarbete.

Forskning

Det behövs en fokusering och samordning av forskningsresurserna så att vi gemensamt kan hitta effektiva lösningar för energieffektivisering, energiproduktion och transporter utan negativ klimatpåverkan. Särskilt viktigt är stödet till samhällsvetenskaplig forskning med relevans för miljö- och klimatpolitiken, med prioritet på miljöekonomi och livsstil samt produktions- och konsumtionsmönster. Samarbetet mellan universitet och utvecklingsländer kring strategisk forskning inom energiområdet bör stärkas.

Det är positivt att svensk forskning och utbildning har gjort sig känd för god kompetens inom miljö- och klimatområdet. Det bidrar till att stärka Sveriges konkurrenskraft i en globaliserad ekonomi, där efterfrågan på klimat- och miljösmarta lösningar kommer att växa kraftfullt under kommande decennier. Integreringen av forskning och praktik behöver dock förbättras. Riktade satsningar inom särskilt utvalda områden (däribland hållbara byggnader och hållbara transporter) bör ske i samarbete med politik och näringsliv för att involvera hela värdekedjan.

En ny livsstil

Människors vilja att bidra till att minska klimatförändringen och annan negativ miljöpåverkan är ofta stor, men kunskaperna om den direkta påverkan på miljön är som regel begränsad. Det finns ett stort behov av lättillgänglig information om hur vår konsumtion och livsstil påverkar klimatet och miljön i det stora perspektivet.

Stora miljövinster, som inte behöver innebära en välfärdsförlust, kan uppnås genom bättre information om hur man genom planering av inköp undviker helt onödigt miljöslitage. För att ”konsumentmakten” ska komma till sin fulla rätt måste det finnas praktiska möjligheter, till exempel genom märkningssystem, att få kunskap om varan och på vilket sätt den produceras. Miljömärkningen, framför allt på EU-nivå, måste skärpas och omfatta i stort sett alla dagligvaror. Utsläppen av växthusgaser avgörs till ungefär hälften av de strukturer som finns i samhället på områden som infrastruktur, kraftproduktion, etc. Men den enskilde personen har stort inflytande över delar av konsumtionen. Livsmedel, resor och bostäder är områden där den livsstil som utvecklats i västerlandet skapar särskilt stora problem för klimatet och miljön. Det är viktigt att politiska beslut och styrmedel gör det enklare för medborgarna att vara ”miljöanpassade” i sin vardag, inte minst när det gäller att fatta klimatsmarta beslut och känna stöd för att genomföra besluten. Till exempel bör ett europeiskt enhetligt system för pant av returförpackningar införas.

Klimatneutral energi

Avgörande för att nå klimatmålen är möjligheterna att skapa en pålitlig tillförsel av klimatneutral energi. Klimatfrågans avgörande betydelse för mänskligheten innebär att utfasningen av fossila bränslen bör ges högsta prioritet. Den nya energiproduktion som tillkommer genom utbyggnaden av förnybara energikällor ska ersätta fossila energikällor. Som en konsekvens av denna insikt har regeringen beslutat att ta bort förbudet mot att bygga nya kärnkraftverk i Sverige. Det är glädjande att utbyggnaden av förnybar energiproduktion samtidigt tagit fart under alliansregeringens tid. Under decennier har det talats om vindkraften som en viktig framtida energiform. Tekniken har fun-

Fel! Okänt namn på

nits men utbyggnaden har gått med snigelfart i jämförelse med våra grannländer. Under alliansregeringen har vindkraftsproduktionen tredubblats och man räknar med att den kommer att tiodubblas de närmaste tio åren.

Utbyggnaden av produktionen av fossilfri el bör fortsätta. Överföringskapaciteten till andra länder bör byggas ut för att möjliggöra svensk export av koldioxidfri el och för att möjliggöra ett effektivt nyttjande av den produktionskapacitet som byggs upp i länderna.

Stockholm den 25 oktober 2010

Emma Henriksson (KD)